

Szállítható uszagátor.

Az usztatott fa felfogására a legegyszerűbb eszköz a szállítható kötél-gátor, mely ugyan már évek hosszú során használatban van, mindazonáltal kevésbé ismeretes, sőt még az általam ismert erdészeti munkákban sincs róla említés téve; ugyanazért egyszerűsége és célirányosságánál fogva sokakra nézve érdekes leendő annak szerkezetével és használati módjával megismerkedni, annál is inkább mivel alkalmazása kevés erőt és költséget igényel.

Részei ezen uszagátornak: négy, 1 hüvelyk vastagságú kender kötél; melyek ruganyos anyagokkal p. o. gyökerekkel, szalag bércsével sat. úgy köttetettnek össze, hogy 2—4 hüvelyk távolságban ezen fonadék a kötelekre függőlegessen álljon. Ezen fonadék által a második kötél az elsőtől $1\frac{1}{2}$ láb, a harmadik a másodiktól 3 láb, az utolsó a harmadiktól pedig ismét $1\frac{1}{2}$ lábnyi távolságra tartassék. Magától értetődik hogy ezen fonadéknak, melynek feladata az usztatott fát folyásában feltartani és az egyes hasábok keresztül csuszását gátolni, erősnek kell lennie.

Az így összekötött kötelek a fonadékkal együtt oly tért fognak el, melynek magassága 1 öl, hossza, pedig az illető folyó szélességétől függ, a melyen fát szállítani akarunk. Mielőtt a köteleket vízbe eresztenők, azon vonalban melyben a gátort alkalmazni akarjuk két öl távolságban egymástól az egész folyón keresztül, 2—3 hüvelyk vastagságú rudakat verünk a mederbe, a melyek a vízszint fölé jóval kiállanak. Ezen rudakra már most, az összefont köteleket úgy rakjuk, hogy a rud két két kötél által van fonás alakjában befogva, hogy így a kötelek és fonadék által képezett lap mindig függélyes irányban maradjon. A kötelek végei a két paron, a rudak letüzési irányában 3 lábbal feljebb erősítettnek és czövekeltetnek le. Ez által az egész szerkezet csekély hajlásu ívet képez.

A legfelső kötél a vízszintől 2—3 hüvelykel feljebb áll, hogy a netaláni nyomás következtében fölemelkedő hasábok fölötte elnemehessenek.

Midőn az így elkészített kötél a kifogási helyen el van helyezve, a

fa usztatásához lehet fogni. Azon hasábokat melyek legelőször érnek a gáthoz úgy kell irányozni hogy a kötelekkel párhuzamosan feküdjenek: ez által a többi, a gáthoz érkező fa, nem ütközhetik közvetlenül a kötélzet és fonadékhoz s így ennek előfordulható sérülése, el lesz kerülve.

Az uszó fa a kifeszített gáton meg akad, és előtte a víz felületén elterül, és aztán csáklyák segítségével partra vonatik. Midőn a fa már annyira ki van szedve, hogy a munka csáklyával nem halad, akkor a még benn lévő maradék, csónakok segítségével partra szállítatik.

Ezen kötélgáton azon előnyel bír, hogy tetszés szerinti ponton, néhány óra alatt föllállítható és rövid idő alatt fölszedhető, és mint már emlitém készítése és használata aránylag nem nagy költségbe és munkába kerül, mivel éveken át lehet használni, ha a használat előtt a fonadék kijavittatik vagy megújittatik.

Ezen uszagáton legcélszerűbben ott alkalmazható, hol az usztatni való fának mennyisége nem nagy, s a hol a fát csak különös esetekben usztatják.*)

Ezen kötél gáttal 1870 november havában tétetett az első kísérlet a főhercegi kisjenői uradalomban. A rossz utak miatt u. i. a fának tengelyen való szállítása igen nagy erőfeszítéssel, idővesztéssel és nagy költséggel lett volna összekötve, minél fogva a Fehérkőrösön rendes víz állás mellett 250 öl tölgyhasábfá szállítatott, s e szállítási mód igen célszerűnek találtatott.

Az usztatott fa ujboli ölbekelésénél mintegy $\frac{1}{2}\%$ apadék mutatkozott, mely részint az örök által tüzetetett föl, részint a fonadék közt és alatta elcsuszva eluszott.**)

Weiss Ferenz erdősegéd.

*) Az alapföltétel úgy hisszük a víz csendes folyása, és síma nyugodt felülete. Sz.

***) Igen kívánatos volna még ezen érdekes közlemény kiegészítésül azt is tudni, hogy mibe került a tárgyalt esetben 181 fának vizen való szállítása a következő részletezéssel: a) kötélgáton készítésének és felállításának költsége, (mily hosszú a gáton?) b) a fának szállítása a vágásból a Fehérkőrös partjáig, mily módon, mily távolságra? c) a fának vízbe dobása és leusztatása a kifogási helyig; mily hosszú uton történt az usztatás? d) a fának kihuzása a vízből, tovább szállítása a raktárba? e) az apadék pénzértéke. Végre összehasonlításul kívánatos volna tudni, mennyibe került volna azon fának ugyan azon távolságra tengelyen való szállítása rendes, — továbbá rendkívüli nehezítő körülmények közt. — Kérjük közlő urat sziveskednék ezen adatokat lehető részletességgel lapunk utján közzé tenni. Szerk.